

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Одбор за европске интеграције
20 Број: 06-2/53-24
3. јул 2024. године
Београд

**ЗАПИСНИК
ТРЕЋЕ СЕДНИЦЕ ОДБОРА ЗА ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ПЕТАК, 24. МАЈ 2024. ГОДИНЕ**

Седница је почела у 11 часова.

Седницом је председавала Елвира Ковач, председник Одбора.

Поред председника, седници су присуствовали чланови Одбора: Милан Радин, Горан Милић, Дубравка Филиповски, Бранислав Јосифовић, Сања Џајић, Дуња Симоновић Братић, др Ана Јаковљевић, Роберт Козма и Ксенија Марковић.

Седници су присуствовали и заменици чланова Одбора: Никола Лазић, Мирослав Петрашиновић и др Тијана Перић Дилигенски.

Седници нису присуствовали чланови Одбора Станислава Јаношевић, Ана Миљанић и Здравко Понош за које су приступили њихови заменици, а нису присуствовали ни чланови Одбора Живота Старчевић, Мариника Тепић и Драган Јонић, као ни њихови заменици.

Седници су, на позив председника, из Министарства за европске интеграције присуствовали министарка Тања Мишчевић, као и њени сарадници Мирослав Гачевић, помоћник министра, Драгана Радојичић Филковић, начелник Одељења за економске критеријуме и Национални програм за усвајање правних тековина ЕУ и Дубравка Грчић Недељковић, виша саветница.

На предлог председнице, Одбор је једногласно утврдио следећи

Дневни ред

1. Разматрање Извештаја о преговорима о приступању Републике Србије Европској унији током председавања Краљевине Шпаније (јул - децембар 2023. године), који је Влада усвојила на седници одржаној 29. фебруара 2024. године (03 Број 337-697/24 од 1. марта 2024. године);
2. Информисање Одбора о Закључку о прихватању Извештаја о спровођењу Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА), за треће тромесечје 2023. године, који је Влада донела на седници одржаној 7. децембра 2023. године (03 Број 337-2282/23 од 8. децембра 2023. године);

3. Информисање Одбора о Закључку о прихватању Извештаја о спровођењу Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА), за четврто тромесечје 2023. године, који је Влада донела на седници одржаној 20. марта 2024. године (03 Број 337-837/24 од 22. марта 2024. године);
4. Одређивање делегације Одбора која ће учествовати на састанку председавајућих Конференције одбора за европске послове парламената држава чланица Европске уније (КОСАК), који се у оквиру Парламентарне димензије мађарског председавања Савету ЕУ, одржава 28. и 29. јула 2024. године, у Будимпешти, Мађарска;
5. Разно.

Прва тачка дневног реда - Разматрање Извештаја о преговорима о приступању Републике Србије Европској унији током председавања Краљевине Шпаније (јул - децембар 2023. године), који је Влада усвојила на седници одржаној 29. фебруара 2024. године, у начелу;

Министарка Мишчевић је, у свом уводном излагању, посебно поздравила нове чланове Одбора и изразила наду да ће се и убудуће наставити добра сарадња са Одбором, те у том смислу поновила свој предлог да се на месечном нивоу одржавају посебне седнице Одбора, а на којима ће учествовати и представници министарства у циљу разматрања свих кључних питања, без чекања на шестомесечне извештаје. Даље је навела да, због распуштања претходног сазива парламента, није било могуће представити претходни Извештај донет у другој половини 2023. године током председавања Шпаније. Указала је да је једно од кључних обележја тог председавања био годишњи Извештај који је представила Европска комисија. Како је навела, годишњи Извештај је, по први пут, представио предлог Европске комисије за План раста. Додала је и да, током шпанског председавања, без објашњења, није одржана ниједна Међувладина конвергенција, иако би, према методологији преговора, после сваког Извештаја о напретку требало да буде одржана тзв. политичка међувладина конференција са сваком од држава кандидата. Истакла је и да ће План раста као тема бити постављен већ на следећој седници Одбора. Од четири стуба Плана раста, министарка је навела да се посебно истиче први стуб, а то је убрзана интеграција укључивања у јединствено тржиште. Осврнула се на Самит одржан у Црној Гори, а из ког проистиче регионална идеја обједињеног плаћања у еврима у региону, као и „зелених коридора“ не само у региону, већ и нашег региона са Европском унијом, и усклађивање сертификације за производњу роба. Објаснила је да роба која испуњава стандарде у домену производње, контроле и инспекције може добити европску ознаку „ЦЕ“ и као таква се продавати на европском тржишту. Додала је и да је Република Србија, у том домену, најдаље отишла од свих земаља у региону, те да је најављено отварање преговора за посебан споразум који у тој области мора да се закључи. У свом даљем излагању, министарка Мишчевић је говорила о Реформској агенди као прегледу реформи који је садржан у 4 области које доприносе социо-економском напретку. Објаснила је да су прва област „Основе“, а где су сврстани изборни процес, примена препорука ОДИХР-а, медијски закони и слично. Друга област, како је навела, је „Унапређење окружења за пословање“, трећа област је „Дигитална и зелена транзиција и трансформација“, а четврта област „Људски ресурси“, односно, административни капацитети, развој људских потенцијала и ресурса. Истакла је и да Влада неће усвојити Реформску агенду док се не оконча расправа у Парламенту и са цивилним друштвом, а што сматра значајним имајући у виду да је реч о документу који има важност до краја 2027. године. Указала је и да су потврђена средства за Реформску агенду и то 2 плус 4

милијарде у пакету ребаланса буџета Европске уније, што је усвојено крајем 2023. године. Осврнула се и на рад на преговарачким документима и додала да је, када је реч о Слободном кретању робе (Поглавље 1), све довршено, да постоје две стратегије и један акциони план, да је документ представљен Влади РС, али да је због избора повучен, као и да се ради на преговарачкој позицији у погледу Поглавља 11 (Пољопривреда и рурални развој), као и на Закону о кохезији који је од значаја за Поглавље 22 (Регионална политика и координација структурних инструмената). Министарка Мишчевић је указала да постоји позив да учествујемо у механизму оцене извештавања о владавини праве Европске уније, подсећајући да је реч о великом механизму за сваку од 27 држава чланица Европске уније, када Европска комисија даје оценоу и проценоу у 4 велике области (медији, цивилно друштво, парламент и контрола у парламентарном систему). Даље је навела да је период шпанског председавања значајан и по томе што смо урадили прву самопроцену испуњености прелазних мерила за Поглавља 23 и 24, што значи да смо морали да представимо шта је све урађено од 2016. године, када су нам та мерила постављена, те навела да је та самопроцена достављена Европској комисији. Додала је да се сада чека њихова оцена наше самопроцене како би прецизно могли да схватимо нашу позицију. Истакла је да је важно и то што је Србија, по први пут, усвојила План имплементације Гаранције за младе, а што за циљ има помоћ младима у погледу запошљавања на бржи и једноставнији начин. Такође је истакла и да смо постали део Програма царина за унапређење електронског царинења робе што представља велики напредак, као и да су крајем 2023. године усвојени Закон о електронским медијима и Закон о јавном информисању и медијима, чијем доношењу је претходила и комуникација са Европском комисијом.

У дискусији су учествовали др Тијана Перић Дилигенски, Ксенија Марковић, Роберт Козма, Милан Радин и Дубравка Филиповски.

Председница Одбора Елвира Ковач је указала да претходни Извештај о напретку Европске комисије није могао бити представљен, те изнет на пленарну седницу на разматрање, имајући у виду да је претходни сазив Парламента распуштен 1. новембра 2023. године, те да је, због конституисања новог сазива Народне скупштине, као и избора Владе, протекло већ превише времена. Истакла је да је на извештан начин, Извештај већ „застарео“, и да је, имајући у виду да предстоје градски и општински избори, као и летњи одмори, опортуно сачекати нови Извештај који би се у процедури Народне скупштине могао наћи до краја године. Подсетила је да ће тема бити и Резолуција Европског парламента али да се мора сачекати нови сазив, као и избор известиоца за Републику Србију.

У одговору на постављена питања, министарка Мишчевић је истакла да сматра да је дијалог кључан за напредак друштва у било ком смислу, као и да је владавина права, са свим својим елементима, кичма савремене Србије. У складу са тим, објаснила је да процес евроинтеграција подразумева да треба одговорити на свако појединачно прелазно мерило, те направити проценоу у којој мери је то учињено, а крајњи резултат ће бити садржан у извештају који подразумева њихову оценоу те наше самопроцене. Указала је и да је национална стратегија, по први пут, рађена на основу процене онога што је урађено у претходној стратегији и да се иста састоји од шест области са плановима интегритета који су саставни делови стратегије. Додала је и да се очекује да ће бити усвојена на једној од првих седница Владе, као и да је усклађена са Греко препорукама, те да ће у септембру 2024. године бити достављена оцена о испуњености. Што се тиче спровођења избора, навела је да се из годишњег Извештаја види да политичке странке,

њихово финансирање, рад парламента, однос са цивилним друштвом и читав тај процес не оцењује директно Европска комисија, већ се ослања, не на европске, већ на институције друге организације које се тим питањима баве као што су Савет Европе, Организација за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) и посебно њена Венецијанска комисија, као и ОДИХР, а који, између осталог, прате писање закона усклађених са правом Европске уније и спровођење избора. Дакле, како је навела, ту није реч само о политичким, већ и стручним оценама за побољшање изборних правила јер стабилна демократија са владавином права мора имати и институције. Додала је да се у претходном Извештају види да има напретка у области владавине права, и да су тамо где оцена није била повољна, већ урађене детаљне анализе, као и да је у складу са тим направљен план активности за наредни период. Министарка Мишчевић је истакла да је једна од негативних оцена у области Транспортне политике (Поглавље 14) и да се она односи на то да није усвојен Закон о либерализацији железничког саобраћаја. Навела је да је што се тиче Рибарства (Поглавље 13) истакнуто да нисмо испунили мерила за затварање зато што нема напретка. Међутим, објаснила је да је ту реч о акционом плану који се односи на тржиште рибарства у Европској унији, а да ми не можемо да конкуришемо јер, као прво, немамо излаз на море, а са друге стране и узгој произведене рибе није довољно добар да би могли да се појавимо на европском тржишту. Додала је и да нема извештаја са скрининга за Спољну, безбедносну и одбрамбену политику (поглавље 31) и да то сматра великим мањком. У том смислу је навела да је неопходно да се направи јасна преговарачка позиција, те да треба јасно одговорити шта су даљи планови у овој области и у домену нашег усклађивања са оним што постоји у Европској унији. У даљем излагању се осврнула на Правду, слободу и безбедност (Поглавље 24) и истакла потребу усавршавања система казни, као и питања заплене имовине код дела која се тичу корупције, те навела да је у том смислу потребно ускладити оперативни рад тужилаштва и судства са принципом владавине права. Додала је да је успешан резултат остварен када је реч о напретку финансијске форензике, с обзиром да је повећан број ангажованих форензичара за рад код те групе дела. Што се тиче ИПА-е (Инструмент за претприступну помоћ), истакла је да ми не можемо направити извештај о коришћењу јер смо тек преузели контролу система ИПА 3 и да тај извештај Парламент треба да добије од Европске комисије и њених институција. На крају свог излагања, по овој тачки дневног реда, министарка је истакла да су и Закон о посебним поступцима ради реализације међународне специјализоване изложбе EXPO BELGRADE 2027, као и Закон о претварању права коришћења у право својине написани транспарентно уз контролу Европске комисије, те да у том смислу не постоји ништа спорно.

Одбор је већином гласова (9 за, 1 против и 3 није гласало – у међувремену је седници приступила и народни посланик др Ана Јаковљевић) усвојио Извештај о преговорима о приступању Републике Србије Европској унији током председавања Краљевине Шпаније у другој половини 2023. године

Друга и трећа тачка дневног реда - Информисање Одбора о Закључку о прихватању Извештаја о спровођењу Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА), за треће тромесечје 2023. године, који је Влада донела на седници одржаној 7. децембра 2023. године и Информисање Одбора о Закључку о прихватању Извештаја о спровођењу Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА), за четврто тромесечје 2023. године, који је Влада донела на седници одржаној 20. марта 2024. године, у начелу;

У уводном излагању, министарка Мишчевић је истакла да је проценат спровођења у трећем тромесечју био 13%, а у четвртом, да се проценат, када се радило о подзаконским актима повећао на 28%, и да је 2023. година завршена са трећином испуњених обавеза, те истакла да тиме она лично није задовољна. Додала је и да неки веома важни, системски закони, јесу били припремљени и да би они сигурно било од утицаја на наведени проценат, али да због распуштања парламента и избора нису прошли даљу процедуру. У складу са тим, навела је да су то, на пример, Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину и, са њим повезан, Закон о контроли опасности од великих удеса који укључују опасне супстанце, као и три важна закона за које верује да ће се убрзо наћи у скупштинској процедури, а то је Закон о националном ДНК регистру, Закон о пресађивању људских органа и Закон о допуни закона о људским ћелијама и ткивима. Навела је да је у припреми и нови НПАА (Национални програм за усклађивање са правним тековинама Европске уније) и то први пут у електронској форми. Потом се осврнула на то да ће се, по први пут, вршити усклађивање са преводом, као и да је значај националне верзије законодавства Европске уније на српском језику, заправо, и услов да се српски језик користи у Европској унији. Додала је да је, до сада, преведено негде између 100 и 200 хиљада страница, а да се ове године планира превод између 4 и 6 хиљада страница. Истакла је да је суштина у читању свих тих закона због чега је овај процес значајан.

У дискусији су учествовали Роберт Козма и Милан Радин.

Министарка Мишчевић је, у одговору на постављена питања, објаснила да „критични материјали“ представљају једну од седам области Плана раста и то за регион Западног Балкана, а не само као питање од значаја за Републику Србију, као што је и, на пример, „мрежа за набавку неопходних лекова“. Додала је да све то представља сегменте укључивања региона Западног Балкана у оно што се назива недостајући ланци снабдевања и иде се ка ланцу снабдевања и производње електричних аутомобила за шта је Србија веома заинтересована.

Четврта тачка дневног реда - Одређивање делегације Одбора која ће учествовати на састанку председавајућих Конференције одбора за европске послове парламената држава чланица Европске уније (КОСАК), који се у оквиру Парламентарне димензије мађарског председавања Савету ЕУ, одржава 28. и 29. јула 2024. године, у Будимпешти, Мађарска;

Председница Одбора је обавестила Одбор да су она и заменик председника Одбора Милан Радин заинтересовани да учествују на овом састанку.

Одбор је већином гласова (11 за, 1 уздржан – у међувремену је седницу напустила народни посланик др Ана Јаковљевић) за састав делегације одредио Елвиру Ковач и Милана Радина.

Тачка разно – председница Одбора је информисала Одбор, као што је и сама министарка Мишчевић рекла, да се очекује убрзо седница Одбора која ће за тему имати Реформску агенду, те да се очекује да ће тој седници присуствовати и министарка Тања Мишчевић, шеф делегације Европске уније у Србији Емануеле Жиофре, и да ће бити организовано и јавно слушање.

Такође је обавестила Одбор о најављеној посети делегације парламента Ирске, на челу са председником Одбора за европске послове Колм Брофијем.

Потом је Одбор известила о предстојећем онлине састанку са председником Одбора за спољне послове Представничког дома Италије и додала да у посету долази и министар за европске послове Мађарске да би представио приоритете мађарског председавања.

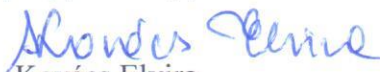
Седница је завршена у 12,46 часова.

СЕКРЕТАР ОДБОРА

Марија Вучићевић

ПРЕДСЕДНИК ОДБОРА

Kovács Elvira
(Елвира Ковач)